

Sygn. akt IV CSK 294/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa Gminy Miejskiej w R.
przeciwko M. W.
o zapłatę
oraz z powództwa M. W.
przeciwko Gminie Miejskiej w R.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 listopada 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej Gminy Miejskiej w R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) zasądza od pozwanej Gminy Miejskiej w R. na rzecz powoda M. W. kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Pozwana Gmina Miejska w R. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 grudnia 2013 r.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu

żądanego uchylenia i zmiany. Wniosek ten musi odpowiadać przy tym zakresowi zaskarżenia, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. Powyższe wymaganie ma związek z treścią przepisów art. 398¹⁴, 398¹⁶ § 1 i art. 398¹⁹ k.p.c., zgodnie z którymi w razie uwzględnienia skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy może tylko uchylić w całości lub w części albo uchylić w całości i w części zaskarżony wyrok i orzec co do istoty sprawy względnie umorzyć postępowania lub odrzucić pozew. Sąd Najwyższy musi więc wprawdzie uchylić w określonym zakresie zaskarżony wyrok, aby następnie w tym uchylonym zakresie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, bądź orzec co do istoty sprawy (zmieniając wyrok) względnie, umorzyć postępowanie lub odrzucić pozew. Skasowanie wyroku sądu drugiej instancji powoduje, że Sąd Najwyższy w uchylonym zakresie orzeka jak sąd *meriti*, tj. sąd drugiej instancji, co do wniesionej apelacji. W konsekwencji w skardze kasacyjnej musi być zawsze zawarty wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku odnoszący się do zakresu merytorycznego zaskarżonego wyroku, jeżeli co do tej części skarżący formułuje wniosek o orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy.

Skarga kasacyjna pozwanej - sporządzona przez zawodowego pełnomocnika - nie spełnia tego wymagania procesowego. Pozwana zaskarżając wyrok w części (co do pkt II), wniosła jedynie o jego zmianę przez oddalenie powództwa. Niezamieszczenie w skardze kasacyjnej wniosku o uchylenie w całości lub części zaskarżonego orzeczenia, stanowi wadę, której nie można usunąć w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych, i w związku z tym skarga dotknięta tym brakiem podlega odrzuceniu *a limine* (art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.). Nieusuwalne braki skargi kasacyjnej są równoznaczne z nieistnieniem skargi co do jej istoty (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 r., II CK 88/04, OSNC 2006, nr 4, poz. 75 oraz z dnia 18 lipca 2014 r., IV CSK 631/13, nie publ.).

Ubocznie należy ustosunkować się do znaczenia dla rozstrzygnięcia omawianego zagadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 kwietnia 2014 r., SK 22/11 (OTK-A 2014, nr 4, poz. 37), którym uznano, że art. 180 w zw. z art. 178 i art. 176 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (jedn. tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.)

w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie bez wezwania do usunięcia braków, skargi kasacyjnej niespełniającej wymogu zamieszczenia w niej wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia wraz z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 78 Konstytucji, a także wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Wyrok dotyczy skutków podobnego, co w rozważanym wyżej przypadku, braku skargi kasacyjnej wniesionej od wyroku sądu administracyjnego. Należy mieć jednak na względzie, że powołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczy niezgodności z Konstytucją tylko wskazanych w nim przepisów, nie dotyczy więc właściwych przepisów procedury cywilnej dotyczących skutku braku tzw. wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej. Oznacza to, że przepisy te korzystają z domniemania ich zgodności z Konstytucją. Należy mieć także na względzie, że w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2008 r., SK 40/07 (OTK 2008, nr 6A, poz. 101) – odnoszącego się do braku konstrukcyjnego skargi kasacyjnej w postaci wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia - podkreślono, że wyrok ten nie dotyczy pozostałych wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, w tym więc braku prawidłowego wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku. Podkreślić także należy dostrzeżoną przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 kwietnia 2014 r., SK 22/11 różnicę pomiędzy skargą kasacyjną wnoszoną od nieprawomocnych orzeczeń sądów administracyjnych od skargi kasacyjnej wnoszonych w sprawach cywilnych od prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych. Przeciwno dalszej liberalizacji przepisów dotyczących skutków braków wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej przemawia nie tyle wzgląd na szybkość postępowania, co na charakter i funkcje skargi kasacyjnej służącym przede wszystkim interesowi publicznemu, a w mniejszym stopniu interesowi indywidualnemu. Przesądziło to o sposobie ujęcia warunków konstrukcyjnych skargi kasacyjnej (art. 398³ k.p.c.) i skutków ich braku, ograniczonym zakresie kognicji Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.) i ograniczeniu tzw. zdolności postulacyjnej w postępowaniu kasacyjnym.

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99, w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu przepisów § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).